

Bijlage – Interne-markttactieagenda

Inleiding

In deze bijlage schetst het kabinet zijn concrete voornemens voor de huidige kabinetsperiode op het gebied van de interne markt. Met de interne marktactie-agenda wil het kabinet knelpunten voor ondernemers, burgers en werknemers aanpakken en oplossen. Daartoe wil het belemmeringen wegnemen, de toepassing en naleving van interne-marktregels verbeteren en de weerbaarheid van de interne markt versterken. Het wegnemen van ongerechtvaardigde belemmeringen gebeurt op drie terreinen waarop de interne markt bij uitstek een bijdrage levert:

1. Arbeidsmobiliteit
2. Digitalisering
3. Vergroening

Daarnaast neemt het kabinet specifieke acties gericht op:

4. Randvoorwaarden voor versterking interne markt

Per prioriteit komen verschillende onderwerpen aan de orde. Steeds wordt aan het begin een specifiek voorbeeld gegeven om de problematiek te illustreren die het kabinet wil aanpakken. Daarna wordt per onderwerp eerst de context geschetst en worden nieuwe acties vermeld. Daarbij kan het gaan om acties:

- in EU- en Benelux-verband¹,
- in bilaterale samenwerking met andere EU-landen, waaronder buurlanden (al dan niet in grensregio's waarvoor de minister van BZK verantwoordelijk is), en/of
- binnen Nederland als het gaat om toepassing van Nederlandse regelgeving.

Vervolgens worden in grote lijnen relevante, al lopende trajecten geschetst. Waar het gaat om lopende of verwachte Europese wetgevingstrajecten is de Europese inzet van het kabinet daarbij vermeld.

Algemene inzet

Ondernemers die actief zijn over de grens, willen graag weten waar ze aan toe zijn in termen van regels en geen tijd kwijt zijn aan administratie. Momenteel ervaren ze vaak dat informatievoorziening over geldende regels beter kan. Ook administratieve procedures zijn vaak moeilijk te doorlopen en niet digitaal toegankelijk. Veel Nederlandse ondernemers zijn al actief over de grens of hebben deze ambitie. Dat past bij Nederland als handelsland en ondernemers leveren zo een belangrijke bijdrage aan de Nederlandse groei en welvaart en aan de digitale en groene transitie. Dat wil het kabinet bevorderen en daarbij aansluiten bij ambities en behoeften van ondernemers en ontwikkelingen in de praktijk.

Het kabinet richt zich op het adresseren van ongerechtvaardigde belemmeringen en deze tegen te gaan; zowel in Europees of bilateraal verband of in eigen land. Daarbij kan het zowel gaan om belemmeringen die Nederlandse ondernemers, burgers en werknemers in andere EU-landen ervaren, als belemmeringen die ondernemers, burgers en werknemers uit andere EU-landen in Nederland ervaren. Ook zet het kabinet in op versterking van sectoren, ecosystemen (bijvoorbeeld halfgeleiders) en waardeketens door gericht belemmeringen weg te nemen en roept het de Commissie daartoe eveneens op.²

1. Arbeidsmobiliteit

Een dienstverlener die een dienst wil verrichten in een ander EU-land moet vaak aan eisen voldoen die volgen uit Europese regelgeving maar per EU-land verschillen. Bovendien is niet altijd duidelijk aan welke eisen moet worden voldaan. Dit leidt vooral bij ondernemingen die in meer EU-landen diensten verrichten tot administratieve lasten.

I. Beleidsterreinen met nieuwe acties

¹ Lidstaten van de Benelux hebben de mogelijkheid om verder te gaan dan de regels die de EU voor de interne markt voorschrijft. Zo kunnen juridisch bindende beschikkingen worden vastgesteld om knelpunten weg te nemen voor het vrij verkeer in Benelux-verband.

² Kamerstuk 33009, nr. 96.

Detachering in het kader van het vrij verkeer van diensten

Bij detachering in het kader van het vrij verkeer van diensten wordt een werknemer door de dienstverrichter uit één EU-land tewerkgesteld in een ander EU-land. De dienstverrichter uit het EU-land van herkomst moet de detachering melden bij het meldloket van het EU-land waar de dienst verricht wordt. Op grond van de Europese Handhavingsrichtlijn 2014/67/EU mag elk EU-land een eigen meldsysteem inrichten binnen de kaders van de richtlijn. De meldsystemen van EU-landen verschillen onderling. Deze verschillen betreffen o.a. het moment en de wijze van melden en de informatie die moet worden verstrekt. Het melden van gedetacheerde werknemers heeft als doel om te waarborgen dat werknemers de arbeidsvoorwaarden ontvangen waarop zij recht hebben op grond van nationale en Europese wetgeving. De Nederlandse Arbeidsinspectie ziet daar in Nederland op toe. In Nederland is het meldloket op 1 maart 2020 van start gegaan. Daarbij is gekozen voor zo laag mogelijke administratieve lasten.

Doordat meldsystemen van EU-landen onderling verschillen hebben ondernemers die een dienst (laten) verrichten in een andere EU-land te maken met administratieve lasten. Deze worden groter, als zij actief zijn in meer EU-landen. EU-landen interpreteren verder de Europese regels over de meldplicht verschillend, waardoor bijvoorbeeld zakenreizigers zich in het ene EU-land wel en het andere EU-land niet moeten melden.

Daarnaast is het soms een uitdaging voor ondernemers om informatie te vinden over detachering, bijvoorbeeld over het loon dat betaald moet worden en over geldende CAO's.

In mei 2021 heeft de Commissie haar Mededeling actualisatie EU-industriestrategie gepresenteerd waarover uw Kamer bij BNC-fiche is geïnformeerd.³ Zij kondigt hierin haar voornemen aan van een gezamenlijk formulier voor het melden van detacheringen op vrijwillige basis. Het kabinet verwelkomt dit voornemen en acht het van belang dat alle betrokken stakeholders zorgvuldig worden betrokken bij de totstandkoming, in het bijzonder ook de toezichthouders en afnemers.

Specifiek voor het wegvervoer is het EU-Mobiliteitspakket I relevant. Dit wordt nu omgezet in wet- en regelgeving. Het EU-Mobiliteitspakket I heeft als doel bestaande wet- en regelgeving voor goederen- en personenvervoer te verbeteren en deze aan te passen aan huidige ontwikkelingen. Zo moet het pakket onder meer bijdragen aan betere arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden van chauffeurs, het creëren van een gelijk speelveld met duidelijke spelregels voor ondernemers die grensoverschrijdende diensten verlenen en een meer effectieve en efficiënte handhaving. Uw Kamer wordt hierover separaat geïnformeerd door de ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Infrastructuur en Waterstaat.⁴

Het kabinet zet verder in op een gelijk speelveld, het bieden van bescherming tegen oneerlijke concurrentie en de aanpak van misstanden bij arbeidsmigratie. Het kabinet zal de aanbevelingen uit het rapport van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten (commissie-Roemer) uitvoeren.⁵

Acties

1. Actie kabinet: momenteel werkt het kabinet samen met relevante stakeholders, toezichthouders en afnemers aan input voor het formulier. De bescherming van werkenden moet worden gewaarborgd en de eenduidigheid voor ondernemers worden vergroot. Verder ligt in de Taskforce interne-markthandhaving een voorstel voor waarbij onder meer naar documentvereisten wordt gekeken.
2. Actie kabinet: verkennen in hoeverre de toegang tot informatie over detachering in andere EU-landen verbeterd kan worden.

Aansprakelijkheidsverzekeringen

³ Kamerstuk 22112, nr. 3134

⁴ Kamerstuk 21501 – 33 nr. 913 en 29398 nr. 937.

⁵ Zie voor de aanbevelingen zelf de bijlage bij Kamerstuk 29861 nr. 51 en voor de kabinetsreactie Kamerstuk 29861 nr. 52. Voor de laatste stand van zaken wordt verwezen naar de Jaarrapportage Arbeidsmigranten 2021. Eerste voortgangsrapportage met betrekking tot de implementatie van de aanbevelingen van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten.

Met name dienstverleners hebben vaak een aansprakelijkheidsverzekering in het eigen land. Deze dekt echter regelmatig niet de diensten die in een ander EU-land worden verleend. Het verkrijgen van een aansprakelijkheidsverzekering wordt voor grensoverschrijdend opererende ondernemingen vaak bemoeilijkt door aanvullende eisen voor het verkrijgen van een verzekering.

Acties

3. Actie kabinet: met buurlanden te verkennen of nadere harmonisatie in verplicht gestelde verzekeringen mogelijk is. De verkenning zal sectoraal gebeuren. Er zal met name naar de bouwsector en de architectenbranche worden gekeken.
4. Actie kabinet: in Nederland zelf kijken in hoeverre huidige verplichtingen tot het hebben van een beroepsaansprakelijkheidsverzekering al dan niet nog proportioneel zijn.
5. Actie kabinet: werken aan een betere informatievoorziening over verplichte verzekeringen. Een lijst met verplichte verzekeringen per EU-land kan helpen. Voor Nederland zelf bewerkstelligen dat informatie over verplichtingen voor beroepsverzekeringen beter toegankelijk wordt.

Vestiging in een ander EU-land

Bij vestiging in een ander EU-land kunnen ondernemers te maken krijgen met verplichtingen die zijn gereguleerd onder de Europese Dienstenrichtlijn. Vestiging kan daardoor in de praktijk lastiger worden, bijvoorbeeld vanwege verplicht onderzoek naar de economische behoeften, vereisten over aandeelhouders en professionele vereisten voor managers.

Actie

6. Actie kabinet: over vestigingsvoorwaarden gezamenlijk met buurlanden en grensregio's verkennen of er mogelijkheden zijn knelpunten te aan te pakken en tot meer proportionele vereisten te komen.

Erkenning van beroepskwalificaties

Eén van de verworvenheden van de interne markt is ook dat Europeanen in een ander EU-land mogen wonen en werken. Professionals uit Nederland en het Nederlandse bedrijfsleven zijn erbij gebaat dat getalenteerde professionals uit de Unie hier aan de slag kunnen en vice versa. Hiervoor is nodig dat zij eenvoudig informatie kunnen vinden over de voor hen relevante Nederlandse regels, dat de erkenning van beroepskwalificaties op een zorgvuldige maar efficiënte wijze geschiedt en dat er geen disproportionele eisen worden gesteld aan de toegang tot beroepen. Omgekeerd geldt dit ook voor Nederlanders die in andere EU-landen aan de slag willen.

Acties

7. Actie kabinet: nadere uitwerking inzet en prioriteiten inzake erkenning van beroepskwalificaties, inclusief verbetering van de huidige praktijk.
8. Actie kabinet: verbetering informatievoorziening over erkenning van beroepskwalificaties via het Centraal loket.
9. Actie kabinet: verbetering digitale procedures voor erkenning beroepskwalificaties.

II. Overige relevante lopende trajecten

Belemmeringen in grensregio's

Via het programma Regio's aan de grens werkt het kabinet aan nauwere samenwerking met buurlanden in grensregio's. Uw Kamer is daarover geïnformeerd bij brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.⁶ Voor de grensbelemmeringen heeft een Vlaams-Nederlandse bestuurlijke werkgroep een aanpak en aanbevelingen opgesteld. Daarbij wordt ingezet op een methodiek van afwijken in plaats van aanpassen van regelgeving die de oorzaak van de

⁶ Brief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 13 mei 2022, kenmerk 022-0000239089.

belemmeringen is. De werkgroep beveelt aan om de bestuurlijke organisatie van de grensoverschrijdende samenwerking tussen de centrale, regionale en lokale overheden en kenniscentra in Vlaanderen en Nederland te versterken.⁷ Ook bij de Nederlands-Belgische regeringsconsultaties is afgesproken om nauwer te gaan samenwerken in EU- en bilateraal verband bij het wegnemen van belemmeringen.⁸

Als onderdeel van het Integraal Afwegingskader (IAK) moeten bij nieuwe voorstellen voor beleid en regelgeving grenseffecten – indien deze aan de orde zijn – worden meegenomen als verplichte kwaliteitseis in de totale belangenafweging. Zo worden de gevolgen voor burgers, bedrijven en overheden in de grensregio's inzichtelijk gemaakt.

Onder meer op het terrein van beroepskwalificaties werken diverse grensregio's aan het vergemakkelijken van de wederzijdse erkenning van diploma's. De Lerende Euregio's is hier een goed voorbeeld van.⁹ Daarnaast heeft het kabinet oog voor de problematiek van grensarbeid. Deze speelt onder meer op fiscaal terrein en qua sociale zekerheid, en onder meer specifiek bij de effecten van thuiswerken voor grensarbeiders. Het kabinet probeert concrete knelpunten hierbij weg te nemen. Voor de fiscaliteit beziet het kabinet met de buurlanden of er aanleiding is voor nieuwe afspraken in de bilaterale belastingverdragen. Daarbij werkt de Belastingdienst nauw samen met de belastingdiensten in België en Duitsland.

Bankrekening

Bij grensoverschrijdend zaken doen is het voor ondernemers vaak nodig om een zakelijke rekening te hebben in een ander EU-land. Om dit soepel te laten verlopen geldt er op grond van de SEPA-verordening een verbod op IBAN-discriminatie als onderdeel van de Europese betaalmarkt in het SEPA-gebied.¹⁰ Bij De Nederlandsche Bank is er een meldpunt waar burgers en ondernemers gevallen van dergelijke discriminatie kunnen melden.¹¹ De Commissie ziet als 'hoedster' van de verdragen toe op de naleving van de SEPA-verordening.

Registratie van personen en bedrijven

Inschrijving als arbeidsmigrant bij een gemeente of registratie van een bedrijf bij de Kamer van Koophandel kan soms ingewikkeld zijn. In dit verband zijn de hierboven genoemde aanbevelingen van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten en de kabinetsreactie hierop relevant. In vervolg op de aanbevelingen is het voor arbeidsmigranten onder meer makkelijker geworden om een Digid aan te vragen en wordt registratie eenvoudiger. Ook is een Expertteam arbeidsmigranten actief op gemeentelijk en provinciaal niveau.

2. Digitalisering

Digitalisering leidt tot nieuwe producten en businessconcepten. Dat roept vragen op over de huidige productregelgeving en het toezicht daarop. Enerzijds worden goederen steeds vaker via digitale kanalen verkocht, anderzijds hebben veel goederen zelf ook een digitale component die zich tijdens de levenscyclus kan ontwikkelen. Ook verduurzaming brengt vragen met zich mee. Denk bijvoorbeeld aan de manier waarop met productconformiteit omgegaan moet worden tijdens verschillende fases in de levenscyclus van een product.

E-governance

Digitalisering kan grenzen slechten, maar helaas tot op zekere hoogte ook opwerpen. Voor het digitaal doorlopen van veel overheidsprocedures is het noodzakelijk om een digitale handtekening te hebben. Door het gebrek aan erkenning van digitale handtekeningen uit een ander EU-land is het afronden van digitale procedures niet altijd eenvoudig voor ondernemers. Verder is het voor hen lastig of onmogelijk om in een ander EU-land met e-herkenning zaken te doen. E-

⁷ Zie voor een reactie op genoemde aanbevelingen Kamerstuk 32851, nrs. 72 en 74.

⁸ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/diplomatieke-verklaringen/2022/04/19/thalassa-top-slotverklaring>

⁹ <https://www.lerende-euregio.com>.

¹⁰ Verordening (EU) nr. 260/2012, SEPA staat voor Single Euro Payments Area.

¹¹ <https://www.dnb.nl/betalen/elektronisch-betalen/sepa-en-iban-discriminatie/>

herkenningen uit een ander EU-land worden ook niet altijd herkend. Dat beperkt de toegang tot procedures voor wie over de grens in een ander EU-land zaken doet. De benodigde informatie om als vertegenwoordiger te mogen opereren uit naam van een onderneming uit een ander EU-land ontbreekt. Dat maakt het contact met autoriteiten in een ander EU-land lastiger. Tot slot vormt het verstrekken van documenten als bewijs een onderdeel van veel administratieve procedures en inspecties. Voor bedrijven die over de grens opereren, zijn er niet altijd veilige, aantoonbaar authentieke en interpreteerbare documenten beschikbaar. Daardoor is het lastiger om genoemde procedures te kunnen afronden of bij inspecties gevraagde informatie te overleggen.

Actie

Europese inzet: Het Commissievoorstel voor een raamwerk voor een Europese Digitale Identiteit (opvolger van de eIDAS-verordening) moet een aantal van de genoemde knelpunten oplossen.¹² Het kabinet verwelkomt het voorstel en steunt de ambitie om de digitale interne markt te versterken met dit voorstel. In het coalitieakkoord is opgenomen dat het kabinet in Europees verband wil inzetten op versterking van de samenwerking tussen EU-landen op het gebied van digitalisering, onder meer als het gaat om de ontwikkeling van digitale identiteit. Genoemd Commissievoorstel zal onder meer algemene regels stellen over digitale documenten. Bij het voorstel heeft het kabinet enkele wensen en aandachtspunten.

1. *Digitale handtekening*: Allereerst moet genoemd raamwerk het gebruik van digitale handtekeningen vergemakkelijken door een directe koppeling met wallets. De erkenning van hooggekwalificeerde digitale handtekeningen over de grens was al geregeld in de eIDAS-verordening. EU-landen mogen geen aanvullende eisen stellen. Het kabinet acht het wenselijk dat de Commissie er strenger op toeziet dat EU-landen geen extra eisen stellen aan digitale handtekeningen.
2. *Digitale identiteit*: Daarnaast sluit het voorstel aan op het kabinetsbeleid voor elektronische identificatie en uitwisseling van gegevens. Het kabinet wil mensen een eigen 'online' identiteit geven en regie over hun eigen data. Hierbij past de ontwikkeling van één of meer wallets die niet alleen in Nederland maar ook over de grens gebruikt kunnen worden. Het in andere landen digitaal delen van persoons- en bedrijfsgegevens en van documenten, bijvoorbeeld bij het opzetten van een onderneming over de grens, zal leiden tot een aanmerkelijke vermindering van administratieve lasten voor burgers en bedrijven.
3. *Digitale documenten*: bij digitale documenten zijn ten minste twee aspecten van belang: digitale zegels of stempels en zogeheten gekwalificeerde archiefdiensten. Voor digitale zegels en stempels geldt op grond van de huidige eIDAS-verordening al dat deze erkend moeten worden. Bij gekwalificeerde archiefdiensten geldt dat documenten voor de toekomst betrouwbaar moeten kunnen worden opgeslagen en geopend in hun authentieke vorm (met zegels). Het is aan overheidsdiensten in EU-landen om deze mogelijkheden in hun administratieve processen integreren. De Commissie werkt hieraan via een Europees samenwerkingsnetwerk, maar is afhankelijk van de medewerking van EU-landen. Niet elk EU-land past in de praktijk zijn systemen even vlot aan. Het kabinet zet er via de eIDAS-verordening (en straks via zijn opvolger, het genoemde raamwerk) op in dat authentieke documenten digitaal vlot en zorgvuldig kunnen worden uitgewisseld en worden erkend.

De minister van IenW werkt nauw samen met België en Luxemburg aan een pilot gericht op de toepassing van een elektronische vrachtbrief (eCMR) in het wegvervoer in de Benelux. Deze pilot richt zich ook op het versimpelen van de digitale toegang tot de eCMR-vrachtbrief gegevens voor autoriteiten en loopt nog tot 2025.¹³

Goederenverkeer

Door eisen aan producten te stellen, biedt de EU duidelijkheid aan ondernemers, beschermt zij de consumenten (en zakelijke afnemers) en draagt de EU haar regels en haar waarden uit naar de rest van de wereld. Dat gaat echter niet vanzelf. Voor 80% van de producten (non-food) die op de Europese markt wordt aangeboden bestaat geharmoniseerde regelgeving. Deze regelgeving geldt voor zeer diverse productgroepen, zoals speelgoed, machines en voertuigen. Soms gelden de regels juist voor productkenmerken, zoals elektromagnetische compatibiliteit. De

¹² Zie voor het BNC-fiche hierover: Kamerstuk 22112, nr. 3161 (Fiche: Verordening Raamwerk Europese Digitale Identiteit).

¹³ Kamerstuk 21501-33 nr. 858 en 33570-V nr. 66.

Markttoezichtverordening (Verordening EU 2019/1020) vormt het toezichtkader voor de grote groep producten die valt onder de EU-harmonisatiewetgeving. Overige goederen vallen onder de Richtlijn algemene productveiligheid¹⁴ en onder de Verordening wederzijdse erkenning. Daarnaast worden door middel van normalisatie ook afspraken over producten gemaakt tussen belanghebbenden, waaronder bedrijfsleven en overheid. In dit verband is de recentelijk door de Commissie gepresenteerde normalisatiestrategie¹⁵ relevant. Ook het stelsel van accreditatie en conformiteitsbeoordeling is van belang. Hoewel dit geen publiek toezichtstelsel vervangt, biedt het afnemers vertrouwen in de kwaliteit van het bedrijf dat gebruik maakt van normalisatie.

Processen als digitalisering, maar ook de druk van oneerlijke concurrentie van buiten de EU, zetten het geschetste stelsel voor het vrij verkeer van goederen onder druk. De opkomst van digitale platforms maakt het bijvoorbeeld onduidelijk wie er nu aanspreekbaar is op de naleving van productregelgeving. Dit maakt dat het zowel belangrijk is om voldoende ruimte en slagkracht te hebben om innovaties te kunnen accommoderen als om duidelijke en handhaafbare regels te stellen. De SER heeft in 2020 een adviesrapport¹⁶ gepubliceerd over de omgang met directe import, dat daar inspiratie voor biedt.

Acties

4. Actie kabinet: uitwerken visie op het stelsel van vrij verkeer van goederen - hoe komen we tot een toekomstbestendige invulling van wet- en regelgeving van goederen, normalisatie, accreditatie?
5. Actie kabinet: werken aan verdere opvolging van het SER-adviesrapport over directe import.
6. Europese inzet: een akkoord over Verordening algemene productveiligheid met een heldere rol en bijbehorende verantwoordelijkheden voor platforms met betrekking tot productveiligheid en de relatie tussen deze online marktplaatsen en consumenten.

3. Vergroening

Een vrachtwagenchauffeur of een toerist die door de EU rijdt en door een aantal steden komt, kan te maken krijgen met regels die per stad verschillen. Veel steden geven een verschillende invulling aan hun milieu- en zero-emissiezones, bijvoorbeeld qua vereiste certificaten. Dit kan het uitdagend maken om in de EU rond te reizen.

Groene transities

Op diverse terreinen kan de interne markt via het wegnemen van belemmeringen een bijdrage leveren aan het bereiken van de nagestreefde doelen van de groene transities.

I. Beleidstrajecten met nieuwe acties

Laadstationinfrastructuur

Laadstations voor elektrische auto's zijn nodig om het gebruik daarvan mogelijk te maken. Ondernemers die laadstations willen plaatsen en exploiteren, lopen tegen verschillende problemen aan, in het bijzonder wanneer ze over de grens opereren. In het kader van de Europese Taskforce interne-markthandhaving is samen met Frankrijk in kaart gebracht welke knelpunten daarbij spelen. Knelpunten die zijn geconstateerd zijn de volgende:

- *Standaarden*: Het ontbreken van standaarden over veiligheid, metrologie, betaling en roaming voor laadpalen leidt tot verschillende stations per EU-land. Bij standaarden voor veiligheid gaat het onder meer om cybersecurity en leveringszekerheid. Binnen de EU ontbreken ook ruimtelijke standaarden voor logistiek (onder meer qua locatie en ruimtelijke inrichting). Het ontbreken van standaarden maakt uitbreiding over de grens moeilijker. Componenten die in het laadstation worden gebruikt, moeten daarnaast in verschillende EU-landen aan verschillende veiligheidseisen voldoen. Daardoor is het moeilijk om één standaard laadstation voor meer EU-landen te gebruiken.
- *Metrologische eisen*: Het is onduidelijk aan welke metrologische eisen laadstations moeten voldoen. Door het hoge tempo van innovatie en uitrol lopen internationale afstemming en

¹⁴ Deze zal worden vervangen door de Verordening algemene productveiligheid.

¹⁵ COM (2022) 31; Kst. 22112, nr. 3341.

¹⁶ Zie <https://www.ser.nl/nl/Publicaties/directe-import-buiten-eu> en Kst. 27879 en 26643, nr. 78.

harmonisatie van regelgeving achter op de praktijk. Veel EU-landen worstelen hiermee en dit leidt soms tot nationale eisen die per land verschillen.

- *Markttoegang*: de markttoegang tot openbare locaties voor laadstations is niet eenduidig geregeld, wat een risico oplevert van koppelverkoop en mogelijke strijdigheid met de Europese Dienstenrichtlijn.
- *Belastingen*: er is sprake van een uiteenlopende behandeling van de exploitatie van laadstations op fiscaal terrein en qua regelgeving.
- *Certificering*: Technici die aan laadstations werken, moeten in verschillende EU-landen aan verschillende eisen voldoen om de certificering van hun bedrijf geldig te laten zijn.

Acties

1. Actie kabinet: op basis van genoemde inventarisatie met Frankrijk mogelijke vervolgacties verkennen.
2. Europese inzet: nader specificeren van relevante standaarden bij de herziening van de Verordening infrastructuur alternatieve brandstoffen (AFIR). Via deze verordening wordt gewerkt aan grootschalige laadinfrastructuur, onder meer langs Europese hoofdroutes. Genoemde herziening moet geen afbreuk doen aan de Europese regelgeving over metrologie.
3. Europese inzet: verkennen in hoeverre de komende evaluatie van de Meetinstrumentenrichtlijn aanleiding kan zijn om de metrologische eisen voor laadstations te harmoniseren.

Milieu- en zero-emissiezones

Milieu- en zero-emissiezones worden steeds vaker ingesteld om de luchtkwaliteit in stedelijke gebieden te verbeteren door het weren van voertuigen die niet voldoen aan milieustandaarden. Omdat deze zones vaak lokaal worden ingesteld, verschillen de regels waaraan voldaan moet worden, evenals de benodigde certificaten. Dit zorgt voor onduidelijkheid en toegangsproblemen voor buitenlandse logistieke ondernemingen én burgers. Op dit moment kan niet automatisch getoetst worden of een voertuig met een buitenlands kenteken zich houdt aan de toegangsregels. Zo ontstaat er een ongelijk speelveld tussen binnenlandse en buitenlandse ondernemingen bij het overtreden van de regels in de milieu- (en in de zero-emissie)zones. Voor het grensoverschrijdend opvragen van technische voertuiggegevens aan de hand van het kenteken ten behoeve van controle in een milieu- of zero-emissiezone is in de EU juridisch niets geregeld. Verschillende landen gaan hier op hun eigen manier mee om. Enkele landen verplichten een vignet of milieustickers, terwijl andere landen met een aanmeldloket werken.

Acties

4. Europese inzet: een gelijk speelveld op EU-niveau op het terrein van:
 - accurate, actuele EU-brede real-time-informatievoorziening over de toegangsregels van de milieu- en zero-emissiezones,
 - grensoverschrijdend vooraf uitwisselen van voertuigdata ten behoeve van handhaving bij het intreden van een milieu- en zero-emissiezones op Europees niveau,
 - grensoverschrijdend uitwisselen van eigenaar/houderdata bij een overtreding van de toegangsregels van de milieu- en zero-emissiezones,
 - eenduidige en uniforme kaders voor bebording.
5. Europese inzet: op termijn kan worden toegewerkt naar geharmoniseerde regels over restricties van milieu- en zero-emissiezones en verplichtingen over informatievoorziening en het verkrijgen van certificaten.
6. Actie kabinet: inzet op bilaterale samenwerking met België, Duitsland en Frankrijk.

Vergunningsprocedures zonne- en windenergie

In de Europese Taskforce interne-markthandhaving (SMET) ligt een voorstel voor het stroomlijnen van administratieve procedures bij vergunningen voor zonne- en windenergie. In de lopende onderhandelingen over de herziening van de Richtlijn hernieuwbare energie (RED) vraagt het

kabinet ook aandacht voor het versnellen van vergunningsprocedures voor hernieuwbare energieprojecten. Daarnaast heeft de Commissie de noodzaak hiertoe benoemd in haar recente mededeling REPowerEU¹⁷.

Actie

7. Actie kabinet: reactie voorbereiden op SMET-voorstel stroomlijnen administratieve procedures bij vergunningen voor zonne- en windenergie.

II. Overige relevante lopende trajecten

Het kabinet heeft een hoge ambitie bij de transitie naar een circulaire economie. Dit vergt innovatie en moet gericht zijn op een zo hoog mogelijke verwerking van grondstoffen met bijbehorende standaarden ter bescherming van mens en milieu. Bij het stimuleren van de transitie naar een circulaire economie wordt het belang van een gelijk speelveld meegewogen. Op Europees niveau zijn verschillende voorstellen aangekondigd in het EU-Actieplan Circulaire Economie die voortbouwen op de kansen die de interne markt biedt, en bijdragen aan een schoner en meer concurrerend Europa. Hierover is uw Kamer geïnformeerd bij BNC-fiche.¹⁸

Ondernemers die vragen hebben over geldende wet- en regelgeving of subsidies op het terrein van de circulaire economie en afvalstoffen, kunnen terecht bij het Versnellingshuis.

Kwaliteitsverzekeringen/vrijwillige kwaliteitsborgingsregelingen

Private keurmerken kunnen afnemers informatie bieden over de kwaliteit van aangeboden goederen of diensten. Uitbreiding van nationale, vrijwillige keurmerken kan het echter moeilijker maken voor ondernemers uit een ander EU-land om diensten te verlenen of goederen te leveren in andere EU-landen. De Inspectie Leefomgeving en Transport houdt er toezicht op dat andere EU-landen geen eisen voorschrijven aan ondernemers om extra tests te verrichten. Bij aanbestedingen probeert het Expertisecentrum Aanbesteden van PIANOo eveneens te bevorderen dat er geen disproportionele technische voorschriften worden gesteld.¹⁹

Goederenverkeer

Vergroening heeft ook impact op het terrein van het goederenverkeer. Ondernemers kunnen te maken krijgen met uiteenlopende regels over etikettering van producten, omdat EU-landen aanvullende eisen stellen aan etikettering. Daardoor wordt het lastiger om producten op de markt te brengen in andere EU-landen. Er kunnen wat het kabinet betreft goede redenen zijn om etikettering verplicht te stellen en in bepaalde gevallen aanvullende eisen te stellen. Zo gelden er Europese minimumregels voor voedselinformatie aan consumenten.²⁰ EU-landen kunnen binnen dat kader aanvullende nationale eisen stellen, wat Nederland heeft gedaan voor bijvoorbeeld de voedselveiligheid van kippenvlees.²¹ Ook als het gaat om chemische producten en textiel is regelgeving in belangrijke mate geharmoniseerd.

De komende periode wordt veel Europese regelgeving over etikettering herzien of worden de mogelijkheden daartoe onderzocht. Het kabinet is ten algemene voorstander van verdere harmonisatie maar zal per onderwerp zijn standpunt nader bepalen. Voorbeelden hiervan zijn:

8. een herziening van de Textieletiketteringsverordening, aangekondigd EU-strategie voor duurzame en circulaire textiel;
9. wetgevend kader over duurzame voedselsystemen, inclusief een integraal duurzaamheidsetiket voor voedsel, aangekondigd in de Farm to Fork-strategie. Daarbij staat het nog open of er en zo ja welke verplichtingen aan een dergelijk etiket worden verbonden;

¹⁷ COM(2022) 230.

¹⁸ Kamerstuk 22112, nr. 2865.

¹⁹ <https://www.pianoo.nl/nl/inkoopproces/fase-1-voorbereiden/specificeren/verwijzing-naar-technische-specificaties>

²⁰ Verordening (EU) nr. 1169/2011.

²¹ Zie bijlage 1022208 bij Kamerstuk 26991, nr. 580.

- 10. de Europese levensmiddelenverordening²²,
- 11. de verordening over de gemeenschappelijke marktordening binnen het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid²³,
- 12. de Verordening oorsprongsbenamingen en geografische aanduidingen²⁴,
- 13. de Europese dierenwelzijnsregelgeving.²⁵

Ook op het terrein van productveiligheid is veel regelgeving geharmoniseerd. Naast een groot aantal productgroepen waarvoor geharmoniseerde regelgeving bestaat²⁶, is er een Europees vangnet voor productveiligheid. Dit vangnet heeft nu de vorm van de Algemene Productveiligheidsrichtlijn.²⁷ Momenteel wordt er onderhandeld over een nieuwe verordening voor productveiligheid. Het rechtstreeks werkende karakter van een verordening draagt bij aan de harmonisatie van productveiligheid. Over de kabinetsinzet bent u geïnformeerd bij BNC-fiche.²⁸

4. Randvoorwaarden voor versterking van de interne markt

Ondernemers lopen er nu vaak tegenaan dat één en dezelfde Europese interne-marktregel door autoriteiten in verschillende EU-landen verschillend wordt uitgelegd en toegepast. Dat leidt tot onzekerheid en onduidelijkheid. Ook gebrekkige handhaving doet afbreuk aan een gelijk speelveld.

I. Beleidssterreinen met nieuwe acties

Verbetering van toepassing en naleving van interne-marktregels

Wetgeving is hét sturingsinstrument van de Europese Commissie, maar nieuwe wetgeving is niet altijd het beste antwoord op problemen. Het is wenselijk om huidige regels eerst goed te laten werken, alvorens met nieuwe regels over de interne markt te komen. In de praktijk is er vooral behoefte aan betere toepassing van bestaande regels. Toepassing omvat de implementatie (omzetting), uitvoering en handhaving van interne-marktregels. Specifiek zet het kabinet in op meer *doelgerichte* en meer *uniforme* toepassing en naleving. *Doelgericht* betekent dat de aandacht moet worden gericht op die onderdelen van de interne-marktregelgeving die daadwerkelijk impact hebben op het vrij verkeer. *Uniform* betekent minder fragmentatie en ogenschijnlijke willekeur en meer duidelijkheid voor ondernemers en burgers over waar zij aan toe zijn.

De Commissie kan wat het kabinet betreft vaker een actievere en faciliterende rol spelen tegenover EU-landen. Meer dialoog en afstemming voorafgaand aan aanpassing van regelgeving, waarbij de Commissie en EU-landen vaker informeel het gesprek aangaan over knelpunten, zijn gewenst. Zo kunnen EU-landen en Commissie bij de omzetting van nieuwe interne-marktregels meer onderling afstemmen en tot meer uniforme toepassing komen. Voor geldende regels helpt het wanneer bevoegde autoriteiten beter samenwerken en zo bijdragen aan een meer uniforme interpretatie. Het kabinet moedigt de Commissie aan om nog vaker bilaterale overleggen en EU Pilots in plaats van een inbreukprocedure²⁹ in te zetten. Ook versterking van het SOLVIT-netwerk³⁰ kan ondernemers en burgers helpen die knelpunten ervaren bij hun activiteiten in andere EU-landen. Met een bredere inzet van genoemde instrumenten kan er meer maatwerk worden geleverd.

Twee specifieke terreinen waar dit speelt zijn consumentenbescherming en de Algemeene Verordening Gegevensbescherming. Op het terrein van consumentenbescherming is er op Europees niveau sprake van een trend naar maximumharmonisatie. Op die terreinen waar sprake is van minimumharmonisatie geeft de Commissie richting via guidance-documenten. Toezichhouders in

²² Verordening (EG) nr. 178/2002.

²³ Verordening (EU) nr. 1308/2013.

²⁴ Verordening (EU) nr. 1151/2012.

²⁵ Kamerstuk 28286, nr. 1255.

²⁶ Verordening (EU) 2019/1020.

²⁷ Richtlijn (EG) 2001/95.

²⁸ Kamerstuk 22112, nr. 3176.

²⁹ De EU PILOT is een informele werkmethode die op vrijwillige basis is afgesproken tussen de Commissie en de EU-landen. De methode is bedoeld om problemen op te lossen over de uitleg, toepassing en implementatie van het recht van de Europese Unie door de EU-landen.

³⁰ Zie voor meer informatie over het SOLVIT-netwerk waar ondernemers en burgers terecht kunnen met problemen op de interne markt: https://ec.europa.eu/solvit/index_nl.htm

verschillende EU-landen hebben daarnaast ook onderling contact om te werken aan een meer eenduidige interpretatie en toepassing van de regels over consumentenbescherming.

Met de Algemene verordening gegevensbescherming heeft de EU een wereldwijde standaard gezet voor de bescherming van persoonsgegevens. Binnen de interne markt lopen ondernemers af en toe aan tegen uiteenlopende interpretatie en toepassing van de verordening. Binnen het Europees Comité Gegevensbescherming wordt gewerkt met een coördinatiemechanisme waarbij nationale autoriteiten voor de bescherming van persoonsgegevens de interpretatie en toepassing proberen af te stemmen. Daarmee worden interpretatieverschillen in principe ondervangen en wordt werken de Commissie en EU-landen aan een consistente toepassing van de verordening.

Acties

1. Actie kabinet: nader uitwerken inzet en prioriteiten op meer doelgerichte naleving en toepassing van interne-marktregels.
2. Europese inzet: de Commissie oproepen om meer dialoog en samenwerking met EU-landen in te zetten, in alle fasen van de EU-beleidscyclus, ten behoeve van een meer doelgerichte toepassing van interne-marktregels.

Versterking van de weerbaarheid van de interne markt

De coronacrisis had grote gevolgen voor de interne markt en het vrij verkeer. Grenscontroles en -sluitingen, lockdowns en EU-interne exportbeperkingen bemoeilijkten het vrij verkeer en leidden tot verstoring van waardeketens. Het is van belang dat de interne markt volledig wordt hersteld en beperkingen gaandeweg worden opgeheven. Inzet van het kabinet is voorts om de interne markt weerbaarder en veerkrachtiger, oftewel gereed voor toekomstige crises in de breedste zin van het woord, te maken. Dit houdt in dat het vrij verkeer ook in tijden van crises niet ongerechtvaardigd mag worden belemmerd.

Om de interne markt weerbaarder en veerkrachtiger te maken is het van belang om allereerst lessen te trekken uit de gevolgen van de pandemie voor de interne markt, ook op aanverwante beleidsterreinen. Een evaluatie door de Europese Commissie van de maatregelen die de Commissie en EU-landen tijdens de crisis namen en de effecten daarvan in de praktijk is nog steeds gewenst. De Commissie werkt al enige tijd aan een voorstel voor een interne-marktnoodinstrument, zoals aangekondigd in de actualisering van haar industriestrategie van mei 2021.³¹ Wat het kabinet betreft zou dit instrument toegevoegde waarde moeten hebben ten opzichte van bestaande instrumenten en op proportionele wijze belemmeringen in crisistijd moeten voorkomen zonder internationale waardeketens te verstoren. In dat kader kan onder meer informatievoorziening aan ondernemers en burgers over geldende beperkingen worden verbeterd.

Acties

3. Europese inzet: blijven oproepen tot een grondige evaluatie door de Europese Commissie van de impact van de pandemie op de interne markt op Europees niveau.
4. Europese inzet: vervolgens deze lessen gebruiken om onnodige belemmeringen tijdens volgende crises te voorkomen.

Dienstensector

Speciale aandacht gaat uit naar de dienstensector. Er worden in Nederland allerlei verschillende diensten verricht. Dat kan gaan om de kapper, de loodgieter of een oliebollenkraam, maar ook om grote evenementen, autoverhuur of diensten in de bouwsector. De dienstensector is de grootste sector van onze economie, ook in Europees verband.³² Diensten worden niet alleen lokaal, regionaal of binnen de landsgrenzen aangeboden, maar ook geëxporteerd naar andere EU-landen en buiten de EU. Bovendien nemen we zelf ook diensten af van buitenlandse dienstverrichters. Dit wordt voornamelijk gereguleerd door de Dienstenwet en -richtlijn. Op andere diensten is sectorale

³¹ T.z.t. wordt uw Kamer geïnformeerd bij BNC-fiche over het kabinetsstandpunt over het voorstel voor een interne-marktnoodinstrument.

³² Zie onder meer: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/84166NED/table?ts=1650549731935>; https://ec.europa.eu/eurostat/cache/digpub/european_economy/bloc-3a.html?lang=en

Europese wetgeving van toepassing, zoals IT-diensten en transportdiensten. Door de verscheidenheid binnen de dienstensector is maatwerk geboden. Tegelijkertijd kan inzet op enkele horizontale aandachtspunten verbeteringen opleveren voor alle ondernemers.

Voor alle dienstverrichters die op de Nederlandse markt actief zijn of willen worden, zet het kabinet in op duidelijkheid over geldende wet- en regelgeving. Als er lokale, regionale of nationale regels worden gesteld die de vrijheid van vestiging of het verrichten van diensten over de grens belemmeren, dan moet de overheid uitleggen waarom zulke regels te rechtvaardigen zijn. De overheid mag in het algemeen belang kaders scheppen waarbinnen diensten mogen worden verricht, maar moet dan wel goed uitleggen waarom dat niet verder gaat dan strikt noodzakelijk. Bij het opstellen van wet- en regelgeving moet de overheid alle belangen zorgvuldig afwegen. Ondernemers moeten die uitleg ook kunnen betwisten. Dat kan alleen als begrijpelijke informatie over wet- en regelgeving goed te vinden is.

Daarnaast is het belangrijk dat ondernemers erop kunnen vertrouwen dat wat zij van de overheid nodig hebben zo veel mogelijk op één plek online te vinden en te regelen is.

De verantwoordelijkheid voor deze beide punten ligt zowel bij het kabinet als bij decentrale overheden. Ondernemers moeten van de gehele overheid kunnen verwachten dat die zich bij het opstellen van nieuwe regels houdt aan de Dienstenwet. De overheid zorgt ervoor dat informatie, procedures en praktische bijstand online te vinden zijn, op de eigen website en via het centraal loket.³³ De regels daarover staan in de Dienstenwet en de Single Digital Gateway-verordening. Als de overheid zich aan deze regels houdt, dan komt dat ten goede aan het vestigings- en ondernemingsklimaat.

Acties

5. Actie kabinet: werken aan verbetering informatievoorziening over diensten en toegang procedures voor dienstverleners via het centraal loket.
6. Actie kabinet: stimuleren van verbeterde informatievoorziening, toegankelijke procedures en begrijpelijke regelgeving voor diensten en dienstverrichters.³⁴
7. Europese inzet: bewerkstelligen dat het nuttig effect van regelgeving, waaronder de Dienstenrichtlijn, als uitgangspunt wordt genomen.

Verbeteren van informatievoorziening

Het kabinet werkt daarnaast breder aan het verbeteren van de informatievoorziening voor burgers en bedrijven. Waar het gaat om dienstverleners wordt verwezen naar het onderdeel van deze agenda over de dienstensector en de specifieke actie voor het centraal loket.³⁵ Daarnaast zijn er op grond van Europese regelgeving ook het Productcontactpunt en het Productcontactpunt voor bouwproducten waar ondernemers terecht kunnen. Brancheorganisaties zijn vaak ook actief in het informeren van hun achterban over relevante regels in andere EU-landen. Het kabinet zal ook oog hebben voor eventuele sectorspecifieke wensen om informatievoorziening te verbeteren.

Actie

8. Actie kabinet: Indien zij daaraan behoefte hebben, zal het kabinet verkennen of het bedoelde informatievoorziening door brancheorganisaties kan faciliteren, bijvoorbeeld via het postennetwerk.

II. Overige relevante lopende trajecten

BTW

³³ Het centraal loket is te vinden op ondernemersplein.kvk.nl. Engelstalige informatie is te vinden op business.gov.nl.

³⁴ Kst 26643, nr. 842.

³⁵ Het centraal loket is te vinden op ondernemersplein.kvk.nl. Engelstalige informatie is te vinden op business.gov.nl

Ondernemers ervaren dat de teruggaven van BTW van buitenlandse belastingdiensten meer tijd in beslag neemt dan de BTW-teruggave in eigen land. Daarnaast ervaren zij dat Europese regels verschillend worden toegepast, wat mogelijk zorgt voor fragmentatie.

Naar verwachting presenteert de Commissie in het najaar van 2022 een pakket aan BTW-voorstellen in het kader van *VAT in the Digital Age*. Dit pakket ziet onder meer op de registratieplicht voor grensoverschrijdende activiteiten. Het doel is één registratieplicht te creëren in plaats de verplichting om je als ondernemer in verschillende EU-landen te registreren als je in die landen BTW-belaste prestaties verricht. Voor e-commerce geldt het uitgangspunt van één loket/one stop shop al sinds 1 juli 2021. De reikwijdte daarvan zal mogelijk worden uitgebreid op basis van dit verwachte richtlijnvoorstel.

Verder is de ervaring vanuit ondernemers dat de regels voor BTW-vrijstellingen bij grensoverschrijdende activiteiten uiteen kunnen lopen per sector en EU-land. De Commissie bereidt een richtlijnvoorstel voor om de BTW-vrijstelling voor financiële diensten te herzien. Daarbij dient te worden opgemerkt dat interpretatieverschillen kunnen worden besproken in het Europese BTW-comité waarin de belastingdiensten uit de EU-landen zijn vertegenwoordigd. Conclusies van het comité zijn niet bindend, maar het is wel wenselijk dat EU-landen deze zo veel mogelijk opvolgen, indien deze conclusies unaniem worden aanvaard.